

RECENSIES

Internationale choreografen frissen de traditie op

BALLET

HNB Transatlantic
 Het Nationale Ballet
 ★★★★★

Knap hoe Het Nationale Ballet (HNB) steeds (jonge) choreografen weet te strikken die 'hot' zijn in de internationale balletwereld. Dat zegt wel iets over de reputatie van de groep in het buitenland, met name in de Engelse taalgebieden. De HNB-dansers zijn veelzijdig en artistiek gemotiveerd, en dat is voor choreografen een dikke plus. Justin Peck, huischoreograaf van het New York City Ballet, maakte voor het Holland Festival-programma 'Transatlantic' dus graag de overstek naar het Europese continent om zijn bejubelde 'Year of the Rabbit' (2012) in te studeren.

Peck (28) wordt in de VS vergeleken met George Balanchine, de grootste balletvernieuwer van de twintigste eeuw. In 'Year of the Rabbit', op gekostreerde muziek van de indie singer-songwriter Sufjan Stevens, toont Peck zich geen vernieuwer, maar wel een gretige spons die tal van invloeden absorbeert en op een frisse manier serveert in typisch Amerikaans, energiek, snel en *sporty* ballet. Fris is de swing à la Jerome Robbins die het werk een vrolijke toon geeft, ook al doen de architectonische constellaties à la Balanchine hypergeconstrueerd aan. Iets te gekunsteld kunstig soms. Een ode aan het corps de ballet is het wel; het leger van doorgaans gezichtsloze patronenmakers wordt gespiegeld aan drie solistenparen en krijgt zodoende smoel. De Engelse choreograaf David Dawson doet in zijn 'Overture' (2013) het tegenovergestelde: de focus ligt volledig op het anonieme lichaam, overstrekt, uitgerekt, welhaast maniakaal uitgelijnd en geac-

'Year of the Rabbit'
 FOTO HANS GERRITSEN

centueerd door neonkleurige kostuums. Hierdoor ontstaat er een zekere afstand. Zo creëert Dawson ruimte voor betekenislagen; uit complex ensemblewerk, ondersteboven uitgevoerde lifts en ultrasnelle verplaatsingen, borrelen sferen en sentimenten op: liefde en lijden, welkomst en afscheid. Het gevoel van transcendentie wordt vergroot door verglijdende lichtbakken aan de toneelhemel die ten slotte de plaats van de dansers innemen. Waar Peck is beïnvloed door Balanchine en Dawson door William Forsythe, is Ernst Meisner in het duet 'Merge' schatplichtig aan met name Hans van Manen. Markante loopjes, brutaal gestrekte armen en zelfs tongue in cheek-grapjes zijn hartverwarmend 'des Van Manens', maar missen diens sterke focus. Richting mist ook 'Crane' van de 25-jarige George Williamson van English National Ballet, die zijn dansers van aards naar verheven laat transformeren, en zich onderweg verliest in vorm (véél draaien). Wat ontbreekt bij deze jonge choreografen, met Dawson als uitzondering, is drift – in de breedste betekenis van het woord. De ballettraditie wordt omarmd en opgefist, maar er klinkt geen knal.

Sander Hiskemuller

